

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์อยู่ 4 วัตถุประสงค์คือ วัตถุประสงค์แรกเพื่อศึกษาถึงโครงสร้างของโครงการเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล วัตถุประสงค์ที่สองคือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้ปกครองของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ที่สามคือ เพื่อประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาลจากความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียน ในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ที่สี่คือ เพื่อเพื่อประเมินโครงการเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาลจากทัศนคติ ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 425 คนจากประชากร 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง โดยสำรวจประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนรัฐบาล มีจำนวนตัวอย่าง 300 ตัวอย่าง และกลุ่มโรงเรียนเอกชน มีจำนวนตัวอย่าง 100 ตัวอย่าง กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์กลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ 1 และโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในหน่วยงานแต่ละแห่ง รวมทั้งหมด 25 ราย ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่า ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการเรียนฟรี 15 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 63.2 อายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 20.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 45.3 มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 37.0 โดยมีรายได้จะอยู่ระหว่าง 10,001-30,000 บาท ร้อยละ 51.0 จะมีบุตร 2 คน ร้อยละ 51.2 บุตรส่วนใหญ่เข้าโรงเรียนเอกชน ร้อยละ 75.0 โดยอยู่มัธยมต้น (ม.1 - ม.3) ร้อยละ 23.7

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้จ่ายในด้านอุปกรณ์การเรียนใช้จ่ายมากกว่าเงินที่ได้รับ ร้อยละ 80.5 โดยจะใช้จ่ายเงินมากกว่าเงินที่ได้รับระหว่าง 501-2,000 บาท ร้อยละ 47.2 ค่าใช้จ่ายในด้านเครื่องแบบนักเรียนส่วนใหญ่ใช้จ่ายมากกว่า ร้อยละ 84.2 โดยจะใช้จ่ายเงินมากกว่าเงินที่ได้รับระหว่าง 501 – 2,000 บาท ร้อยละ 60.2 ค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาของบุตรแต่ละคนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 49.7 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในระดับปานกลาง ร้อยละ 80.3

ผลการศึกษาด้านความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังในทุกด้านในระดับปานกลาง แต่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจส่วนใหญ่ในระดับปานกลางในด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการของภาครัฐ ด้านจำนวนมูลค่าของเงินที่ได้รับ และด้านสิ่งที่ได้รับมิใช่ตัวเงิน ผู้ปกครองมีความพอใจในระดับน้อย และผู้ปกครองคาดหวังและพึงพอใจส่วนใหญ่ ในโครงการเรียนฟรี 15 ปีเป็น อันดับ 1 คือ ด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนฟรี 15 ปี เป็นเพศหญิง ร้อยละ 96 อายุระหว่าง 51-55 ปี ร้อยละ 44 จบปริญญาตรี ร้อยละ 76 สังกัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ 1 ร้อยละ 60 อยู่ตำแหน่งครูชำนาญการ ร้อยละ 28 ระยะเวลาการทำงานมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 76

ผลการศึกษาด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่ พบว่า ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนฟรี 15 ปี เห็นด้วยกับโครงการเรียนฟรี 15 ปี เป็นจำนวน 26 คน โดยส่วนใหญ่เห็นด้วย

เนื่องจากโครงการทำเพื่อช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 27.3 เจ้าหน้าที่มีทัศนคติต่อประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในทุกด้านในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านจิตวิทยา เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่คิดว่าโครงการเหมาะสมในทุกด้าน ประกอบด้วย การที่รัฐจัดทำโครงการเรียนฟรี 15 ปี การที่รัฐจัดให้มีการมอบหนังสือเรียน เงินค่าอุปกรณ์การเรียน เงินค่าเครื่องแบบนักเรียน และให้มีการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เจ้าหน้าที่ได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับดำเนินการของโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในระดับปานกลาง ในด้านทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และจำนวนเงินสนับสนุน เจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่า เกิดปัญหา และอุปสรรค และเกิดประสิทธิภาพมากที่สุดคือ ด้านจำนวนเงินสนับสนุน

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2.1 ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการเรียนฟรี 15 ปี

ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการของภาครัฐ

- ควรมีความชัดเจนของกระบวนการและเป้าหมายโดยรวมมากกว่านี้ และควรดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องตรวจสอบผลเป็นระยะ รวมทั้งอยากให้มีความรวดเร็ว และเป็นระบบมากกว่านี้ เพราะขั้นตอนยุ่งยาก ควรลดขั้นตอนให้สั้นลง

- อยากให้ได้รับสิทธิ์โดยทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบ

ได้จริง

- สะดวก เรียบร้อย รวดเร็วดี มีคุณภาพ

ด้านเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ให้บริการมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ

- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ควรกระตือรือร้นในด้านบริการ มีความสุภาพมากกว่านี้ ควรมีความรู้ความเข้าใจในโครงการ และเน้นรายละเอียดให้ผู้ปกครองรับทราบ การติดต่อควรให้เป็นขั้นตอนมากกว่านี้

- ไม่เลือกปฏิบัติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความพร้อมที่จะให้บริการ และมีความพึงพอใจในการบริการของบุคลากรและสถานศึกษามาก ดูแล เอาใจใส่ดี มีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูล และรายละเอียดที่ชัดเจน แก่ผู้ปกครองและตัวนักเรียนมากที่สุด

- ควรอบรมให้ความรู้ แก่บุคลากรที่ให้บริการก่อนปฏิบัติจริง บุคลากรจะได้มีความรู้มากกว่านี้ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว

ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก

- มีน้อยไป ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน บางที่ต้องรอ
- สถานที่ติดต่อต้องสะดวกและเป็นระเบียบ สะดวกในการติดต่อ สะอาดและทันสมัย
- ควรมีการเผยแพร่ให้ละเอียด (ไม่ใช่แค่โฆษณา) โดยการประชาสัมพันธ์ ทำป้ายหรือแผ่นพับ ในเรื่องวิธีดำเนินการ การติดต่อ ควรนำข้อมูลของผู้เข้าร่วม โครงการผ่านระบบ IT

ด้านจำนวนมูลค่าของเงินที่ได้รับ

- ควรเพิ่มมูลค่าให้มากกว่าเดิมให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
- เพียงพอต่อราคาสິงของตามจริง
- ควรให้มากพอหรือให้มากที่สุดต่อความจำเป็นในการใช้ 5000-10000 ต่อเทอม

ด้านสิ่งที่ได้รับที่มีใช้ตัวเงิน

- ควรมุ่งเน้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะทำให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ตระหนักถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (จำนวน 11ราย คิดเป็นร้อยละ 28.2)

- ควรจะได้รับมากกว่านี้ (จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1)
- มีความพึงพอใจต่อสิ่งที่ได้รับ (จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.8)

5.2.2 เจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนฟรี 15 ปี

- เป็นโครงการที่ดี แต่ควรให้เงินสนับสนุนให้มากกว่านี้
- โครงการเรียนฟรี แท้จริง ๆ แล้วผู้ปกครองต้องจ่ายเพิ่มอีก ยุ่งยากเรื่องหนังสือพิมพ์เรียน และแบบเรียนไม่ทันสมัย อุปกรณ์การเรียน และชุดนักเรียน ต้องมีใบเสร็จมาแสดง
- โครงการนี้รัฐบาลควรให้การสนับสนุนตลอดไป
 - ควรให้นักเรียนรับเงินสดเป็นรายบุคคล ไม่ต้องผ่านกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อน เช่น คูโปง หรือ ใบเสร็จนำไปแลกหนังสือ หรือเครื่องแบบนักเรียน ควรแจกเงินให้ทุกคนไปเลย เช่น ปีนี้ให้เงินคนละ 3000 บาท ก็ให้ไปเลยเป็นเงินสดปล่อยให้นักเรียนไปบริหารจัดการเอง ไม่ต้องเป็นภาระแก่ใคร ให้เขาเลือกซื้อทุกอย่างเอง ตามความสมัครใจ
 - เป็นการให้ที่มากเกินไป จนผู้รับไม่เห็นคุณค่า การดูแลบุตรหลาน ควรเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองด้วย มิใช่รัฐบาลต้องรับผิดชอบทั้งหมด
 - รัฐบาลควรมีการพัฒนาในเรื่องขั้นตอนการดำเนินการในเบิกจ่าย
 - ควรเป็นชื่อ โครงการเรียนฟรี 15 ปี ใช้ได้กับ โรงเรียนของรัฐ แต่โรงเรียนเอกชน ผู้ปกครองมักจะเข้าใจคลาดเคลื่อน ว่าให้เอกชนเรียนฟรีเหมือน โรงเรียนรัฐ
 - จำนวนเงินสนับสนุนน้อยเกินไป การดำเนินงานขั้นตอนไม่ชัดเจน

5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ในการศึกษารั้งต่อไปแบบสอบถามที่ถามถึงผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการเรียนฟรี 15 ปี ควรเพิ่มการถามด้านทัศนคติที่มีต่อโครงการ และควรเพิ่มตัวเลือกให้มากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ และเพื่อให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

ในการศึกษาในครั้งนี้ได้เก็บตัวอย่างเฉพาะภายในตัวเมืองเชียงใหม่เพียงเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเก็บตัวอย่างในมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น เก็บตัวอย่างรอบนอก เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับภายในเมือง, เก็บตัวอย่างในจังหวัดอื่น ๆ, เก็บตัวอย่างเป็นภาค ซึ่งในแต่ละภาคอาจในผลที่แตกต่างกัน เป็นต้น

ในการศึกษาในครั้งนี้ได้เก็บตัวอย่างกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเก็บตัวอย่างกับเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a traditional Thai lamp (Lampang) hanging from its trunk. Above the elephant are two crossed arrows. The emblem is surrounded by a circular border containing the Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' at the top and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' at the bottom. There are decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved